

Venkov

INFORMAČNÍ PERIODIKUM
PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA

Číslo 7 - říjen 2012

Země živitelka 2012
Oranžová stuha 2012
Evropská síť pro rozvoj venkova
Zemědělský svaz ČR se představuje ...
Realizované projekty zahraniční spolupráce
Celostátní sítě pro venkov v sousedních zemích

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova:
Evropa investuje do venkovských oblastí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

KALENDÁRIUM

Termínový přehled akcí s tematikou rozvoje venkova

Zahradnická výstava

Podzimní Flora Olomouc

Místo konání: Výstaviště Flora Olomouc

Termín konání: **11. – 14. října 2012**

Špičkovou produkci domácích i zahraničních pěstitelů ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků můžete shlédnout na podzimní výstavě Flora Olomouc 2012, což je největší akce svého druhu v ČR. Expozice s názvem „Hravý podzim“ je připravena pod záštitou Ovocnářské unie ČR a Zelinářské unie Čech a Moravy. Společnou přehlídku krajových odrůd ovoce a zeleniny i zahrádkářskou poradnu připravují členové Českého zahrádkářského svazu. Přehlídku doplní 17. festival gastronomie a nápojů Olima. Na akci bude možno získat informace o aktualitách PRV na stánku Celostátní sítě pro venkov.

Kontakt: <http://www.flora-ol.cz>

Akce Celostátní sítě pro venkov

Setkání k novému programovacímu období 2014 - 2020

Místo konání: Olomoucký kraj

Termín konání: **polovina října až konec listopadu 2012**

Celostátní síť pro venkov Olomouckého kraje plánuje realizovat v podzimních měsících tři semináře zaměřené na problematiku společné zemědělské politiky EU v novém programovacím období na léta 2014 - 2020.

V rámci těchto akcí bude možno diskutovat s odborníky na danou problematiku a hosty budou i poslanci evropského Parlamentu.

Konkrétní termíny naleznete na portálu www.eagri.cz v záložce Venkov/Krajské a regionální síť/Olomoucký kraj.

Kontakt: www.eagri.cz

II. ročník

Life Sciences Film Festival

Místo konání: Česká zemědělská univerzita, Praha-Suchbát

Termín konání: **15. – 19. října 2012**

Kvalita a bezpečnost potravin, nové technologie, tradiční postupy, životní prostředí a šetrné technologie, invazní druhy... Na tyto a na další aktuální témata z oblasti zemědělských, potravinářských a blízkých věd bude zaměřena mezinárodní přehlídka filmů s vědeckou i populární tematikou. Už vloni festival vytvořil prostor pro setkání vědy a filmu, inspiraci pro výměnu myšlenek a pro řadu podnětných diskuzí. Loňský ročník navštívilo více než 3500 diváků, kteří viděli 132 filmů z 28 zemí z celého světa. Festival opět představí více než sto třicet nových dokumentárních snímků, uveďe besedy s filmaři, odborníky i významnými osobnostmi veřejného života a nabídne další doprovodné akce. Odborná porota bude vybírat z více než 40 soutěžních snímků a rozhodne o udělení devíti festivalových cen.

Kontakt: www.lsff.cz

Konference

Význam lesnictví pro rozvoj venkova

Místo konání: Humpolec, Konferenční centrum Fabrika

Termín konání: **29. listopadu 2012**

Česká lesnická společnost, o.s. pořádá jednodenní konferenci, která má za cíl ukázat přínos lesnictví pro stabilizaci venkova a zlepšování kvality života venkovského obyvatelstva. Lesnictví ve spojení s dřevozpracující výrobou má potenciál vytvářet pracovní místa na venkově a tím přispívat k řešení sociálních problémů současné vesnice. Na konferenci budou představeny konkrétní nástroje, které mohou být ve státní správě, samosprávě i v podnikatelské činnosti využity při strategickém plánování ve venkovských regionech a to včetně dostupných dotačních programů. Akce, podpořená Ministerstvem zemědělství, je určena všem aktérům zabývajícím se rozvojem venkova.

Kontakt: www.cesles.cz

Vyhlášení výsledků soutěže

Dobry tuzemsky potravinarsky vyrobek CESKA CHUŤOVKA 2012

Místo konání: Národní zemědělské muzeum, Praha – Letná

Termín konání: **18. října 2012**

Slavnostní předávání cen vítězům soutěže „Dobry tuzemsky potravinarsky vyrobek CESKA CHUŤOVKA 2012“ se uskuteční za účasti významných osobností a médií. Soutěže se zúčastní všechny tuzemské potravinářské podniky se svými výrobky, které jsou v oběhu na trhu České republiky a jsou určeny k přímé konzumaci. Přihlášený výrobek musí být od českého výrobce. Soutěží se v šesti kategoriích výrobků – cereální, mléčné, masné, z rybního masa, ovocné a zeleninové a nakonec ostatní výrobky. Soutěž doplňují dvě kategorie nápojů – nealkoholické a piva, vína, lihoviny a destiláty. Odborným garantem soutěže je Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i. Hlavní kritéria hodnocení výrobků jsou chuť, design a spotřebitelská využitelnost.

Kontakt: www.ceskachutovka.cz

Konference

BIO summit 2012

Místo konání: Senát Parlamentu České republiky

Termín konání: **20. listopadu 2012**

Konference, která se koná pod záštitou Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova, bude zaměřena na dvě oblasti: 1) Dopady změn Společné zemědělské politiky na produkci, propagaci a prodej biopotravin a 2) Ekozemědělství s tváří (produkce a prodej biopotravin s příběhem, regionální projekty, jak to dělají jinde?). Konference nabídne otevřenou diskuzi a výměnu zkušeností mezi klíčovými osobnostmi z řad politiků, obchodníků, zemědělských a zájmových organizací. Otevře otázky kvality bioproduktů, významu ekologického zemědělství pro rozvoj venkova a ochranu životního prostředí. Bude se zabývat rolí ekologického zemědělství v nové Společné zemědělské politice EU. Ekologické zemědělství a biopotraviny mají stále větší význam a jsou hodnoceny pozitivně i negativně (kritika závislosti na dotacích a dovoz velké části biopotravin). Konference poskytne prostor prezentaci projektů podporujících ekologické produkty.

Kontakt: www.biosummit.cz

Vážení čtenáři,

periodikum „Venkov“ se v každém vydání tematicky věnuje jednotlivým oblastem, které souvisí s Programem rozvoje venkova a s aktivitami Celostátní sítě pro venkov včetně jejich partnerů. Není proto náhodou, že prostor dostává také zahraniční spolupráce, úspěšné projekty, realizované v součinnosti s partnery v sousedních regionech nebo v jiných státech Evropské unie. Jedná se o řadu akcí, které jsou většinou podporovány, vedle vlastních a národních zdrojů, také prostředky evropských fondů.

V rozvoji venkovských regionů hraje hlavní roli Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. Ten spadá do sféry Společné zemědělské politiky EU a slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života na venkově. Napomáhá také k zvyšování rozmanitosti hospodářských příležitostí venkovského obyvatelstva.

Využití těchto zdrojů a jejich přínos lze dokumentovat řadou úspěšných projektů a dosažených výsledků. Při realizaci projektů mezinárodní spolupráce je důležitá vzájemná výměna zkušeností s partnery v zahraničí. Mnoho aktérů rozvoje venkova, zejména místní akční skupiny, se nechalo inspirovat příkladem našich sousedů a dneska se i v České republice můžeme pochlubit svým zahraničním partnerům spoustou zajímavých věcí. Při projektech mezinárodní spolupráce se lidé navzájem poznávají, inspiřují a hledají možnosti společného řešení závažných otázek.

Ministerstvo zemědělství vyvíjí na poli vnějších zahraničních vztahů trvale značnou iniciativu zejména při formulování reformy Společné zemědělské politiky Evropské unie. Naším cílem je vytvořit pro české zemědělce a pro rozvoj venkova i v nastávajícím období optimální podmínky.

Ing. Jaroslava Beneš Špalková
Vrchní ředitelka Sekce vnějších vztahů MZe

- 2** **Kalendárium**
Termínový přehled akcí s tematikou rozvoje venkova
- 3** **Editorial**
- 4** **Oranžová stuha 2012**
Držitelé ocenění v soutěži Vesnice roku
- 5** **Prezentace dobré praxe v Česko – bavorském příhraničí**
Česko – polská spolupráce
- 6** **Zemědělský svaz ČR se představuje**
- 7** **Evropská síť pro venkov**
Rozhovor s paní Mara Lai, pracovnící Kontaktního bodu ENRD
- 8-9** **Celostátní síť pro venkov na Slovensku, v Maďarsku a Polsku**
- 10** **Agrokomplex v Nitře a slovenské zkušenosti**
- 11** **Exkurze na Slovensko, do Maďarska a Rakouska**
- 12-13** **Země živitelka**
Budoucnost českého zemědělství a českého venkova
- 14** **Mezinárodní projekty s podporou Programu rozvoje venkova**
Hledání kořenů Evropy – projekt
- 15** **Vzdělávací aktivity – projekt Projekt ENERGYREGION**
- 16** **Dámy a pánové, strhněte tu zeď – projekt Projekty MAS Strakonicko**
- 17** **Práce jako na kostele**
Integrovaný přístup k ochraně památek
- 18** **Ministerstvo zemědělství a zahraniční vztahy**
Využití chátrajících objektů
- 19** **Budoucí podoba společné zemědělské politiky**
Ústav zemědělské ekonomiky a informací
- 20** **Leader bez hranic 2012 100 let ÚZEI**
Foto na obálce: Studenec – Vesnice roku 2012 v Libereckém kraji

4

7

9

13

17

V rámci soutěže Vesnice roku, letos již poště, uděluje Ministerstvo zemědělství mimořádné ocenění – Oranžové stuhy. Stejně jako v minulých letech bylo cílem vyhledat, zveřejnit a ocenit příklady dobrých výsledků partnerství obce a zemědělského subjektu či zemědělských subjektů.

A stejně jako v minulých ročnících měla celostátní hodnotitelská komise, složená ze zástupců vládních i nevládních organizací, velmi těžkou úlohu – vybrat absolutně nejlepší zemědělskou obec ze 13 obcí, jež byly nositeli ocenění Oranžová stuha 2012 na krajské úrovni.

Úkol komise v rámci hodnocení byl velmi náročný, a to jak z hlediska rozmanitosti hodnotících kritérií, tak z hlediska časového. Komise navštívila během pěti dní 13 obcí ve třinácti krajích. Na prezentaci výsledků spolupráce byl v každé oceněné obci vymezen pouze dvouhodinový limit. Je možno říci, že většina obcí určený čas plně využila a svoji vesnici představila podle nastavených kritérií Oranžové stuhy.

Hodnocení probíhalo v následujících oblastech: podíl místních zemědělských subjektů na zaměstnanosti obyvatel obce, péče o veřejná prostranství a kulturní krajinu, koncepční dokumenty a společné projekty, místní produkty a jejich marketing, využití netradičních zdrojů energie, nezemědělské aktivity. Neméně důležitou složkou hodnocení byl také zvolený způsob prezentace, jakým se jednotlivé obce představily. Při putování po obcích v jednotlivých krajích členové komise konstatovali, že v jednotlivých obcích je **spolupráce se zemědělský-**

Titul „Oranžová stuha 2012 ČR“ získala obec Rudka z Jihomoravského kraje (okres Brno-venkov)

mi subjekty ovlivněna různými faktory, jakým je například poloha obce, ráz krajiny či historický vývoj v daném území. V případně některých obcí byly tyto výchozí podmínky výhodou, mnohé obce byly naopak těmito podmínkami limitovány. Ve většině případů však bylo možno konstatovat, že se lidé žijící v obcích s nepříznivými podmínkami s daným stavem vyrovnali a některé obce pak dokonce dokázaly nepříznivých podmínek využít ve svůj prospěch.

Vítězem a zároveň držitelem ocenění Oranžové stuhy České republiky roku 2012 v rámci soutěže Vesnice roku 2012 v Programu obnovy venkova se stala **obec Rudka, ležící v Jihomoravském kraji** (okres Brno-venkov). V malebné obci Rudka situované na úpatí Českomoravské vrchoviny žije 362 obyvatel. Komise navštívila Zemědělskou společnost Devět křížů, a.s. a soukromou farmu Blažek, dva hlavní zemědělské subjekty v obci, které s obcí příkladně spolupracují. S obcí spolupracují i drobní zemědělci a aktivní jsou také včelaři a myslivci. Obec se představila

pásmem, jež fascinujícím způsobem představilo sled zemědělských aktivit a to zejména v období žní. Na druhém místě se umístila **obec Petrovice ze Středočeského kraje** (1330 obyvatel) a třetí příčku obsadila **obec Sovětice (224 obyvatel) z Královéhradeckého kraje.**

V letošním roce byla celostátní hodnotitelskou komisí poprvé udělena mimořádná „Čestná uznání za příkladnou spolupráci a partnerství se zemědělskými subjekty“ za čtvrté až šesté místo, protože představené příklady spolupráce obce se zemědělskými subjekty byly opravdu zajímavé, inspirativní a ocenění si opravdu zasloužily. Slavnostní vyhlášení výsledků celostátního kola Oranžové a Zelené stuhy 2012 proběhlo ve Valdštejnském paláci Senátu PČR v pondělí 24. září 2012.

Letošní ročník soutěže znovu ukázal, že **rozvoj venkova se zemědělstvím úzce souvisí a dobře nastavená vzájemná spolupráce je přínosná pro všechny obyvatele dotčeného regionu.**

Ukázka zemědělských aktivit v období žní v obci Rudka

Zasedání hodnotitelské komise

Prezentace dobré praxe v česko – bavorském příhraničí

Dobrym příkladem přeshraniční spolupráce v oblasti agroturistiky je studijní cesta a exkurze, kterou připravila Agentura pro zemědělství a venkov Domažlice. Účastníci navštívili v ČR Vital-park Drahotín na Domažlicku a Berghaus wanderreitstation u Waidhausu v Bavorsku.

V rámci Celostátní sítě pro venkov se studijní cesta pro 42 účastníků uskutečnila na podzim loňského roku s cílem porovnat zařízení pro agroturistiku na české a bavorské straně. **Rekreačně sportovní a vzdělávací středisko u Drahotína** vybudovali manželé Malhausovi. Pocházejí z Čech, ale dvacet let pracovali v Bavorsku. Jejich areál se skládá ze dvou stavebně oddělených částí (penzion s kapacitou 16 míst a kavárna), vytápěných samostatnou kotelnou. Dále je zde sklad náradí a techniky, stáje pro deset koní a objekt pro seno a slámu. Součástí areálu jsou výběhy pro koně, přírodní fitness, dětské hřiště, vycházková trasa pro pěší a řada vyjížďkových možností pro jezdce na koních. Vše je vkusně začleněno do přírody včetně poznávací stezky s odbornými přírodovědnými texty. Je zde hodně turistů na kolech, čemuž nahrává množství

cyklostezek. V okolí je pěkná příroda, atraktivní pro návštěvníky z Rakouska, Německa a Švýcarska, kteří hodnotí zejména krásu a klid zdejšího prostředí.

V okolí bavorského městečka Waidhaus je krásná příroda, mnoho zemědělských obcí a rozvinutý turismus. Je tady vybudována řada hipostezek s jednotlivými zastávkami a jednou z nich byla i **farma rodiny Trägerovy v osadě Berghaus**. Turistům zde nabízí ticho, klid, krásnou krajinu s nízkou zalidněností a dostupností služeb v nedalekém Weidhausu. Farma disponuje prostornými a čistými stájemi, které jsou rozděleny na boxy pro jednotlivé koně, kteří zde mají dokonalý servis. Jezdí sem dva typy turistů – jedni autem s přívěsem a svými koni, druzí jezdí po svých. Statek má historii dlouhou 400 let a patří k němu 23 ha luk a 8 ha lesa. Majitelům

s farmou vypomáhají další rodinní příslušníci a v ubytovací části je několik pokojů, od dvojlůžkových až po sedmilůžkový. V přízemí je zbudována útulná hospůdka. Při besedě s rodinou a starostou obce byli účastníci exkurze seznámeni s postupem budování hipostezek a došlo k předběžné dohodě o spolupráci v oblasti rozvoje turistického ruchu.

A srovnání české a bavorské farmy? Na obou stranách hranice je nádherná příroda ideální pro dovolenou a trávení volného času. Agroturistika zde má budoucnost a pokud ji budou dělat schopní a zanícení lidé, nemusíme mít obavy o rozvoj tohoto regionu.

Česko – polská spolupráce na Rychnovsku Dožínky v partnerské Gmině Kladsko

Dobrym příkladem dlouholeté mezinárodní spolupráce je tradiční účast občanů z Mikroregionu Rychnovsko na dožínkách v partnerské Gmině Kladsko v polském Dolním Slezsku.

Polské dožínky jsou svátkem obyvatel celého regionu. Je to oslava lidské práce na venkově a poděkování rolníkům za výrobu potravin. Od toho se odvíjí celý program dožinek a stejně tak tomu bylo i v letošním roce, kdy se organizace letošních dožinek ujalo Sdružení pro regionální rozvoj a česko-polskou spolupráci (SRR ČPS).

Dožínky se konaly v neděli 26. srpna pod názvem „Święta Wsi Kłodzkiej – Żelazno 2012“ (Svátek kladské vsi – Želazno 2012). Želazno je obec nedaleko Kladska a dožínky jsou opravdovým svátkem, kterého se zúčastnilo všech 35 obcí gminy. Každá z nich nesla v dožínkovém průvodu svůj dožínkový věnec a nechyběl mezi nimi ani nazdobený český dožínkový věnec, který byl umístěn spolu s ostatními polskými dožínkovými korunami před hlavním pódiem.

Velký zájem občanů Rychnovska o polské dožínky je již tradicí, letošních dožinek se zúčastnilo na 150 návštěvníků (4 autobusy) a řada dalších přijela vlastními vozy. Příjezd českých občanů byl načasován tak, aby stihli oficiální vystoupení, hlavně opěvování darů, které jednotlivé vsi předávaly hospodářům dožinek. V kulturním programu vystupovaly také tři české soubory. V oficiální části pozdravil polské rolníky a účastníky dožinek předseda SRR ČPS Ing. Hulman.

V místě dožinek **byly prezentovány regionální potravinářské produkty z Rychnovska** například chlenské uzeniny, choceňské jogurty, limonády z Podorlické sodovkárny, chléb a koláče z pekárny Lično, které nesou značku Originální produkt Orlické Hory. Byla připravena i malá výstava drobných chovných zvířat. Účast na akci byla podpoře-

na z prostředků CSV a zájemci mohli u stánku získat informace o zajímavých projektech PRV. Součástí společného setkání byl **slavnostní podpis dvou smluv o partnerství** – mezi obcí Podbřezí a Jaskowa Górna a mezi Domovem pod hradem Žampach a Domem Pomocy Społecznej w Podzamku (obě instituce pracují s mentálně postiženými). Zástupce českých organizátorů obdržel cenu za dožínkový věnec a čeští účastníci dožinek si mohli prohlédnout výstavku těžké zemědělské techniky a shlédnout prezentace některých regionálních polských podniků.

Polští přátelé velmi oceňují přístup české strany a vyjádřili přesvědčení, že účast občanů obou stran na takovýchto akcích je pro obě strany žádoucí a prospěšná.

Ing. Vladimír Hulman,
předseda SRR ČPS

Zemědělský svaz ČR se představuje...

Ing. Martin Pýcha

Ilustrační foto – autor Jan Ulřich

Zemědělský svaz ČR (ZS ČR) je sdružení zemědělských společností, zemědělských a obdobytových družstev, zemědělců a dalších podnikatelů, kteří se zaměřují na oblast zemědělství. Členem svazu může být každá fyzická nebo právnická osoba podnikající v oblasti zemědělské výroby na území České republiky.

Členem svazu však může být i fyzická osoba, která vykonává činnost ve prospěch zemědělství nebo venkova. Zemědělský svaz ČR je jednou z největších nevládních agrárních organizací zemědělců v ČR a největší zaměstnavatelskou organizací na venkově. Jeho členové obhospodařují cca 34% zemědělské půdy ČR a členové svazu zaměstnávají 42% z celkového počtu pracovníků v zemědělství. Svaz má mimo specifické postavení v Radě hospodářské a sociální dohody ČR neboli tripartitě (vláda – zaměstnavatelé – odbory) a je členem Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů. Zemědělský svaz je významným partnerem Celostátní sítě pro venkov (dále jen CSV). Významnou roli v činnosti ZS ČR má pravidelná a intenzivní spolupráce s orgány Parlamentu ČR i jednotlivými poslanci a senátory. Svaz je připomínkovým místem k návrhům legislativy a strategických dokumentů. Zemědělský svaz ČR také komunikuje s krajskými zastupitelstvy o možnostech spolupráce. Hlavním důvodem k navázání kontaktů s kraji je silící potřeba začít řešit jeden z největších problémů současného českého zemědělství – nedostatek kvalifikovaných pracovníků v zemědělství v souvislosti s postupnou generační výměnou zaměstnanců.

Mezinárodní působení

Zemědělský svaz ČR, jako člen Výboru profesních zemědělských organizací – Všeobecného výboru zemědělských družstevních organizací v EU (COPA-COGECA), se intenzivně zapojuje do veřejné diskuze týkající se budoucího vývoje a reformy Společné zemědělské politiky EU. Společně s Ministerstvem zemědělství a ostatními nevládními organizacemi svaz připomínkuje návrhy Evropské komise, které se týkají reformy Společné zemědělské politiky po roce 2013. Zemědělský svaz ČR je také členem Mezinárodního družstevního svazu (ICA).

Zemědělský svaz se rovněž systematicky věnuje problematice životního prostředí a snaží se nacházet smysluplná řešení při přípravě koncepčních a legislativních nástrojů v oblasti ochrany životního prostředí v souvislosti se zemědělskými aktivitami. Hlavním těžištěm aktivit je snaha předcházet negativním environmentálním dopadům při naplňování hlavního cíle zemědělství (tzn. zabezpečení potravin pro obyvatelstvo), avšak zároveň při zajištění rozvoje agrárního sektoru.

Pro realizaci vzdělávací činnosti založil Zemědělský svaz ČR Institut vzdělávání v zemědělství, v.p.s., který zajišťuje také projektovou činnost, získává prostředky z fondů Evropské unie a dalších zdrojů. Institut organizuje vzdělávací akce, spolupracuje přitom s dalšími nevládními neziskovými organizacemi a pečuje o další rozvoj vzdělávacího systému Zemědělského svazu ČR.

V rámci struktury Zemědělského svazu ČR existuje už od roku 2005 Sdružení mladých manažerů. Pro členy jsou připravovány exkurze v nejlepších zemědělských podnicích a setkání s významnými osobnostmi českého zemědělství. Každým rokem je organizován zahraniční zájezd se zemědělskou tematikou. Současně také v rámci ZS ČR pracuje Klub seniorů, který sdružuje bývalé členy orgánů svazu se zájmem o další práci ve prospěch rozvoje zemědělství. Svaz pro ně organizuje společenská setkání, poznávací zájezdy a další aktivity.

Ing. Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR

Služby Svazu zemědělství ČR poskytované členům:

Pravidelný informační servis

- týdenní informace z legislativy, ekonomiky a činnosti orgánů Svazu

On-line poradenství

- bezplatné právní rady členům a publikace aktuálních právních problémů
- oblast bezpečnosti práce a požární ochrany
- oblast ochrany životního prostředí, GAEC a cross compliance

Audity hospodaření „na nečisto“

- pracovníci kontrolních organizací provedou vzorovou kontrolu z oblasti cross compliance a GAEC v konkrétním podniku s vysvětlením nejčastějších prohřešků s cílem zamezit finančním sankcím

Hromadné nákupy a další podnikatelské aktivity

- zprostředkovatelské rámcové smlouvy v oblastech energií, mobilních operátorů, kancelářských potřeb apod.

Školení základních znalostí práce s PC

Úplné znění právních předpisů

Nabídka pracovních míst na stránkách ZS ČR

Setkávání představitelů územních organizací

Územní organizace zajišťují:

- setkávání předsedů a ředitelů členských podniků
- setkávání členů s představiteli dalších institucí (státní správa, regionální agentury, kraje atp.)
- lobbying směrem k zákonodárným sborům
- semináře a školení
- zahraniční zájezdy a exkurze
- poradenství v oblasti dotací, podpora a legislativy
- organizaci soutěží regionálních potravin
- zapojení do činnosti Krajských informačních středisek; zapojení do spolupráce s CSV
- bankovní služby, tj. půjčování peněz pro členy
- půjčování GPS a zaměřování pozemků
- organizaci podnikatelských aktivit k získání finančních zdrojů a výhod pro členy
- nábor nových členů

Evropská síť pro rozvoj venkova

Na výstavě Země živitelka byla přítomna také pracovnice z Kontaktního bodu Evropské sítě pro rozvoj venkova (ENRD), paní Mara Lai, která nám odpověděla na několik otázek.

Mohla byste představit Evropskou síť pro rozvoj venkova, její hlavní cíle?

Evropskou síť pro rozvoj venkova založila Evropská komise (Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova) v roce 2008 s cílem pomoci členským státům zefektivnit zavádění Programu rozvoje venkova (PRV). ENRD je komunikační platformou pro všechny členské státy, která slouží ke sdílení poznatků a zkušeností o tom, jak fungují politiky rozvoje venkova v praxi a jak je možné je zlepšit. Na její činnosti se podílí celostátní síť pro venkov (CSV), orgány členských států, místní akční skupiny (MAS) a organizace pro rozvoj venkova.

ENRD poskytuje rozsáhlou pomoc organizacím pro rozvoj venkova, které jsou naopak zdrojem informací nezbytných pro stanovování politiky rozvoje venkova. Pomoc zahrnuje shromažďování příkladů úspěšných projektů rozvoje venkova v rámci Evropské unie; poskytování pomoci sítím pro venkov v jednotlivých zemích EU; propagaci mezinárodní spolupráce místních akčních skupin; analýzy témat, které mají spojitost s venkovem. Příkladem analýzy je například hodnocení obecného přínosu zemědělství (veřejné statky), podpora farmaření a jeho sociálního rozměru, podpora podnikání na venkově atd.

Jaké jsou úkoly kontaktního bodu ENRD?

Kontaktní bod ENRD poskytuje generálnímu ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova podporu při řízení ENRD a podporuje její aktivity. Kontaktní bod se nachází v Bruselu, kde pracuje stálý tým zaměstnanců doplněný o skupinu expertů, kteří nabízejí odborné znalosti v mnoha oborech zabývajících se rozvojem venkova. Příslušní pracovníci pomáhají zejména při předávání informací v rámci sítě, tematických analýzách, nejrůznějších událostech a při komunikaci.

Jaké hlavní aktivity organizuje kontaktní bod ENRD?

Nejméně dvakrát ročně organizuje ENRD setkání Koordinačního výboru a podvýboru LEADER, na kterých mohou členové sítě diskutovat o výsledcích realizovaných aktivit a navrhnout nové činnosti. Mezi další důležitá setkání patří, obvykle čtyřikrát ročně, setkávání představitelů celostátních sítí. V předchozích dvou letech zorganizovala ENRD dvě velká setkání místních akčních skupin v Bruselu. První setkání se zabývalo zvláště novými MAS a druhé se soustředilo zejména na spolupráci, plánování a implementaci lepší strategie místního rozvoje. Obou událostí se zúčastnilo více než 400 zástupců ze všech zemí EU. ENRD dále zorgani-

zovala několik workshopů, jejichž cílem byla příprava nových Programů rozvoje venkova. Tři workshopy se věnovaly strategickému programování, monitorování, hodnocení a místnímu rozvoji. Další dva workshopy na téma vytváření sítě a financování budou na podzim a jejich výsledky budou prezentovány na prosincovém semináři.

Můžete shrnout jak se daří plnit cíle, které si organizace při svém založení stanovila?

Od roku 2008 ENRD realizovala mnoho aktivit v různých oblastech. Tematické pracovní skupiny se zaměřily na územní příslušnost a definice venkovských oblastí (TPS1); propojení zemědělství s ostatními sektory ve venkovských oblastech (TPS2); veřejné statky a zapojení veřejnosti (TPS3); mechanismy implementace Programů rozvoje venkova (TPS4). Cílové skupiny (Focus Groups) provedly rozsáhlou analýzu různých aspektů programu LEADER. Výstupem tematických iniciativ realizovaných ve spolupráci s některými CSV byly zajímavé analýzy na téma lesnictví, zapojení zemědělských podnikatelů do sociálního rozvoje venkova a podnikání ve venkovských regionech. ENRD navíc vytvořila databázi projektů PRV, která obsahuje více než 400 projektů, do nichž je možné nahlédnout a které mohou být inspirací pro budoucí iniciativy ve venkovských oblastech. Uskutečnilo se také několik akcí na podporu implementace programu LEADER a projektů nadnárodní spolupráce. K těmto programům je na našich stránkách k dispozici několik nástrojů, které mohou pomoci MAS při realizaci vlastních strategií místního rozvoje.

Jaké zajímavé projekty mezinárodní spolupráce byly v rámci činnosti Evropské sítě již realizovány?

Síť není orgánem, který by přímo realizoval projekty mezinárodní spolupráce. Nicméně se podílí na analýzách společných témat jednotlivých CSV, které tvoří evropskou síť. Podílí se též na organizaci akcí, apod. Tímto způsobem jsou realizovány aktivity ENRD, jejichž příklady byly uvedeny v předchozí odpovědi.

Jaké je hlavní zaměření projektů na podporu rozvoje venkova?

Na tuto otázku by se lépe odpovídalo na úrovni jednotlivých zemí, protože ENRD není orgánem, který by projekty přímo realizoval. Z analýz finančních ukazatelů PRV po celé Evropě však vyplývá, že obecně aktivity osy I (investice do zemědělství a lesnictví) a osy II (environmentální projekty a platby) jsou v současnosti nejčastějšími typy realizovaných projektů. K tomu samozřejmě do-

šlo v důsledku zdržení, které v mnoha zemích nastalo při zavádění programu LEADER a osy III v prvních letech fungování programu. Nyní je situace taková, že program LEADER byl téměř ve všech členských státech již vytvořen a funguje a očekává se, že vzroste počet realizovaných projektů a tím dojde k nárůstu čerpání finančních prostředků v ose III a IV.

Jak se Vám líbí Země živitelka a prezentace aktivit Celostátní sítě pro venkov v rámci veletrhu?

Pro mě jsou Země živitelka jako celek i expozice Pavilonu venkova velmi zajímavé a pro mou každodenní činnost velice přínosné. Dalo mi to možnost prezentovat nástroje, které jsou k dispozici v databázi ENRD a mají pomáhat místním akčním skupinám realizovat jejich strategie místního rozvoje. Získala jsem také užitečné informace o situaci v ČR a na Slovensku, navázala nové kontakty s místními akčními skupinami a upevnila osobní vazby se zástupci české a slovenské celostátní sítě. Některé příklady nebo projekty PRV budeme moci zveřejnit na našich stránkách.

Stánek Celostátní sítě pro venkov byl vytvořen mimo jiné ve spolupráci s MAS. Jakou roli hrají místní akční skupiny v rozvoji evropského venkova?

V rozvoji venkovských oblastí v Evropě hrají MAS rozhodující úlohu. Mají možnost získat podrobnější přehled o skutečných potřebách venkovských oblastí. Následně mohou na tyto potřeby prostřednictvím strategií rozvoje venkova lépe reagovat a navrhnout možnosti, jak zlepšit životaschopnost ekonomiky a kvalitu života ve venkovských oblastech. Mohou také poukázat na nedostatky v těchto oblastech.

Celostátní sítě pro venkov

v okolních zemích a jejich mezinárodní působení

SLOVENSKO – Národní síť rozvoje venkova

Národní síť rozvoje venkova (Národní síť rozvoja vidieka – NSRV) na Slovensku vznikla, stejně jako v ostatních zemích Evropské unie, v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. září 2005, o podpoře rozvoje venkova prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Zabezpečením realizace aktivit sítě na celoslovenské úrovni a zřízením kanceláře Centrální jednotky sítě byla pověřena Agentura pro rozvoj venkova, která je příspěvkovou organizací Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky a funguje na Slovensku už od roku 1995. **Aktivity v regionech** realizují Regionální pracoviště NSRV, které byly vybrány na základě výběrového řízení vyhlášeného Ministerstvem zemědělství SR. Přihlásit se mohly všechny existující organizace a firmy, které prokázaly své zkušenosti v oblasti rozvoje venkova, regionálního rozvoje a evropských programů. Regionálních pracovišť je sedm, v každém kraji Slovenska, přičemž jedno je společné pro dva kraje – bratislavský a trnavský.

Od začátku roku 2009 bylo **zrealizováno množství aktivit** – akce vzdělávací, informační, propagační, odborné exkurze, účast na výstavách, spolupráce s partnerskými sítěmi z jiných zemí EU, organizování soutěží, vydání několika brožur, tiskovin, natočení videofilmů i relace pro televizní vysílání.

Mnoho aktivit – hlavně vzdělávacích, informačních a propagačních je **zaměřeno na metodu LEADER a místní akční skupiny**, přestože na Slovensku se LEADER ve zkráceném programovacím období nerealizoval a je u nás nový. Stejně tak je důležitou součástí aktivit Národní sítě rozvoje venkova SR informování o realizovaných projektech z Programu rozvoje venkova SR 2007–2013 a propagace inovativních projektů. Síť se vytváří z organizací, sdružení, samospráv a jednotlivců, kteří jsou buď aktivními příjemci podpory z PRV SR 2007–2013 nebo se jen zajímají o rozvoj venkova. **V současnosti má síť více než tisíc členů.** Všem

Společné jednání na Agrokomplexu 2012. Zleva Josef Tabery (MZe ČR), Ingrid Kociánová, ředitelka Odboru přístupu Leader MPRV SR, Malvína Gondová, manažerka NSRV SR, František Witner, (NS MAS ČR)

jsou pravidelně zaslány informace a jsou zváni na aktivity sítě nebo jejich partnerů. Dostávají poštou výtisky Zpravodaje NSRV, který vychází čtyřikrát ročně. Členové sítě jsou žádáni o názor při nejrůznějších průzkumech a dotazníkových akcích, které mají vztah k rozvoji venkova. Nezastupitelným nástrojem pro rozšiřování okruhu aktivit, kontaktů a pro výměnu informací je **spolupráce s kolegy ze zahraničí**. Česká republika je nám nejbližší a jazyková bariéra zde neexistuje. Proto je pro slovenskou síť nejužší a neaktivnější spolupráce s Celostátní sítí pro venkov ČR a Národní sítí MAS ČR. Vzájemně se zúčastňujeme na výstavách a veletrzích, zaměřených na zemědělství a rozvoj venkova – ať už je to slovenský Agrokomplex v Nitře, anebo Země živitelka v Českých Budějovicích, konference, vzdělávací aktivity nebo odborné exkurze s různorodou tematikou. Tuto spolupráci chceme nadále rozvíjet a udržovat vzájemně nadstandardní vztahy.

Ing. Malvína Gondová, ředitelka Národní sítě rozvoje venkova SR

MAĎARSKO – (HNRN) Maďarská celostátní síť pro venkov

Naším cílem je prostřednictvím spolupráce s evropskými partnerskými sítěmi rozvíjet meziregionální a mezinárodní vztahy a zastupovat maďarské státní zájmy a hodnoty. Chceme také pomáhat subjektům, které se zabývají rozvojem venkova, navazovat kontakty a spolupráci na mezinárodní úrovni

Maďarská celostátní síť pro venkov (Hungarian National Rural Network – HNRN) podporuje pořádání vzdělávacích programů a návštěv v terénu za účelem propagace regionální a mezinárodní spolupráce.

Stálý sekretariát (HNRN PS), který se účastní jednání vedených pro

Maďarská expozice na výstavě Agrokomplex v Nitře

POLSKO – (KSOW) Polská celostátní síť pro venkov

Polská Celostátní síť pro venkov (Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich – KSOW) působí od roku 2008. Organizační jednotkou sítě, utvořenou v rámci Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova, se stal Národní sekretariát KSOW (Sekretariat Centralny KSOW).

Bylo zřízeno šestnáct Regionálních sekretariátů (jeden v každém vojvodství) s cílem usnadnit výměnu informací a koordinaci působení sítě v regionech. Síť má v Polsku otevřený charakter. Partnerem KSOW se může stát každý subjekt nebo fyzická osoba, která má zájem o výměnu informací a zkušeností s jinými členy sítě.

V říjnu 2011 pověřil Ministr zemědělství a rozvoje venkova **Nadaci na podporu programů pro rozvoj venkova** (Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa – FAPA) plněním úkolů Ústředního sekretariátu polské Celostátní sítě pro venkov.

K úkolům Nadace patří mj. organizování konkursů na projekty, jež mají být realizovány v rámci Plánu činnosti Ústředního sekretariátu KSOW, dále výběr dodavatelů pro zajištění plánovaných akcí (při respektování Zákona o veřejných zakázkách), zajištění výměny informací a zkušeností mezi partnery KSOW a jinými subjekty působícími ve prospěch rozvoje venkova. Nadace zajišťuje rovněž kontakty s celostátními sítěmi členských států EU a jinými mezinárodními subjekty.

Příkladem mezinárodního projektu sítě, realizovaného v rámci KSOW, do něhož se zapojují regionální, celostátní i zahraniční partneři, jsou **Mezinárodní veletrhy venkovské turistiky a agroturistiky** AGROTRAVEL. Jedná se o pravidelnou třídní výstavní akci, která se koná jednou v roce na jaře v Kielcích. Veletrhů se účastní vystavovatelé z 16 regionů, několik desítek místních akčních skupin (LGD – lokalne grupy działania), spolky venkovských hospodářů, majitelé agroturistických stavení, Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova a zahraniční vystavovatelé (z Maďarska, Francie, Španělska, Bulharska, Litvy, Slovenska, Estonska, Gruzínska, Běloruska, Moldávie a Ukrajiny).

Před dvěma lety byla poprvé přivzvána ke spolupráci partnerská země. V roce 2011 jí bylo Maďarsko, v roce 2012 Slovensko – obě země vždy reprezentovaly jejich celostátní síť pro venkov. Minulý rok měly veletrhy svého regionálního partnera – Samosprávný úřad Warmińsko-Mazurského vojvodství. Součástí veletrhů je řada doprovodných akcí, například:

- **konference**, na nichž se setkávají lidé, kteří se profesionálně věnují problematice venkovské turistiky v Evropě
- **tematické workshopy**

Hosté na mezinárodní konferenci konané na veletrhu AGROTRAVEL

- **studijní výjezdy** pro novináře a účastníky konference na nejzajímavější místa venkovské turistiky v okolí Kielc

- **burza spolupráce** pro místní akční skupiny.

Díky spolupráci, jakou během veletrhů navazují subjekty z vládního, veřejného a neziskového sektoru při propagaci venkovské turistiky a agroturistiky, je rozvíjena myšlenka partnerství, jež se plně shoduje se záměry realizovanými v rámci sítě.

Zajímavým příkladem je spolupráce mezi Poradenským centrem pro zemědělství v Krakově (Centrum Doradztwa Rolniczego) a Slovenskou národní sítí rozvoje venkova. Účast na veletrhu dává šanci najít inspiraci a možnost představit vlastní turistickou nabídku na polském a evropském trhu.

Srdečně Vás zveme ve dnech 5.–7. dubna 2013 na 5. ročník AGROTRAVEL. Výbor pro koordinaci Celostátní sítě pro venkov (Zespół Koordynacji Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich).

Nadace na podporu programů pro rozvoj venkova (FAPA).

www.ksow.gov.pl

střednictvím evropských sítí, dokáže získávat důležité informace o otázkách rozvoje venkova a zprostředkovávat osobní konzultace se zástupci členských států EU o plánech na budoucí mezinárodní síťovou spolupráci. Jeho pracovníci jsou aktivními členy Koordinačního výboru a jsou nominováni do pracovních skupin podvýboru LEADER.

Jedním z důležitých cílů sítě HNRN je rozvíjení jejich **mezinárodních vztahů**. Aby byl tento cíl naplněn, jsou uzavírány dohody o spolupráci s jinými venkovskými sítěmi členských států EU. Na základě těchto dohod jsou plánována společná odborná fóra a výzkumy, jejichž účelem je prosazování projektů o spolupráci místních akčních skupin (LAG) programu LEADER a podpora výměny a rozšiřování osvědčených postupů. Spolupráce mezi HNRN a Zemědělskou a venkovskou mládežnickou asociací (Agricultural and Rural Youth Association) pomáhá realizovat **program „Youth in the Countryside“ (Mládež na venkově)**, který nabízí komplexní metodiku a trénink řídicích schopností. Napomáhá mladým lidem být aktivními členy místní komunity a pracovat na rozvoji své obce.

V rámci **dohody polských a maďarských celostátních sítí** pro rozvoj venkova (NRN) přicestovali do Budapešti zástupci Polské zemědělské, pora-

denské a vědecké instituce (Polish Agricultural, Advisory and Scientific Institution), aby si vyměnili názory na podporování malých farem v EU.

Polský veletrh AGROTRAVEL dal maďarským řemeslníkům a místním výrobcům vynikající příležitost vystavit své ručně vyráběné produkty. AGROTRAVEL je jedním z nejvýznamnějších polských veletrhů cestovního ruchu, kde místní a regionální turistické organizace reprezentují svými nabídkami své země.

V rámci **dohody o spolupráci slovenských a maďarských sítí** pro venkov byl HNRN PS pozván na Mezinárodní zemědělský a potravinářský veletrh Agrokomplex konaný v srpnu 2012 v Nitře. Účastníci získali informace o aktivitě Slovenské národní sítě pro venkov, výsledcích LAG v programu LEADER, místních tradicích a produktech.

Probíhají **konzultace s Litevskou asociací mladých farmářů** za účelem prohloubení naší spolupráce a organizace budoucí návštěvy Litvy. HNRN by také chtěla otevřít komunikační kanály pro dialog a spolupráci s českými, rakouskými, slovenskými a chorvatskými partnerskými sítěmi. Vedeme **jednání se zástupci rumunské sítě** pro venkov o budoucí spolupráci; milníky již byly vytyčeny.

www.mnvh.eu

Setkání v Nitranském regionu

Slovensko – česká výměna zkušeností

V druhé polovině srpna (22. – 24. 8. 2012) připravila Krajská síť pro venkov ve Středočeském kraji setkání partnerů Sítě s partnery Siete vidieka v Nitranském regionu.

Ministr Petr Bendl na Agrokomplexu v Nitře v doprovodu manažera MAS Poodří

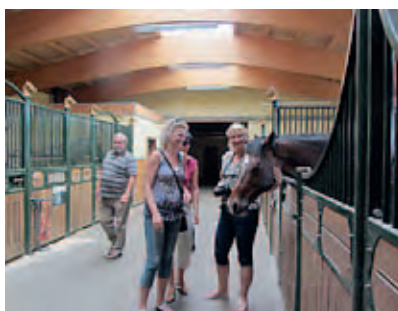
Exkurze za českou stranu se zúčastnili partneři Sítě z Krajské agentury pro zemědělství a venkov (KAZV), regionálních Agentur pro zemědělství a venkov (AZV), Místních akčních skupin (MAS), České zemědělské univerzity (ČZU) a členové Krajského koordináčního výboru Sítě.

První den

První zastávkou na cestě byl **rodinný pivovar Bernard v Humpolci**. Zástupci firmy nás seznámili nejprve s krátkou historií podniku a pak nás provedli vlastními provozními prostory. Při tom odpověděli na všechny zvědavé otázky týkající se vlastního provozu pivovaru, rozvojových plánů podniku, aktivit podniku v daném regionu, spolupráce s místními aktéry rozvoje regionu atp.

V odpoledních hodinách jsme dorazili do **obce Slovenský Grob**, která se nachází dva kilometry od města Pezinok a tam nás přivítal starosta obce Mgr. Ján Juraj. Bývalý učitel a ředitel školy, dnes velmi úspěšný manažer a starosta obce, která se také pyšní titulem „Dedina roka“.

Ocenění obec obdržela dvakrát za sebou, a to „Za rozvoj kulturních tradic“ a „Dedina jako hostitel“. Významným faktorem pro získání tohoto ocenění je mimo jiné existence místní krajové speciality – pečene husy s lokši. Setkání s panem starostou bylo zajímavé pro obě strany, diskutovali jsme o **úspěšně realizovaných projektech v obci** a naši účastníci měli k tomuto tématu mnoho otázek. Výměna zkušeností pokračovala i při vlastní prohlídce obce, kde jsme se seznámili s konkrétními výstupy několika realizovaných projektů.

Návštěva areálu Rozárka v pezinoku

Druhý den - AGROKOMPLEX

Následující den jsme nechyběli při zahájení 39. Mezinárodní zemědělské a potravinářské výstavy **AGROKOMPLEX v Nitře**. Po slavnostním zahájení výstavy jsme si prošli expozice a pavilony a mnozí z nás využili příležitosti a navázali si kontakty se zajímavými partnery z dalších slovenských obcí a regionů. O tom, že výstava byla velmi zajímavá a inspirativní svědčí i fakt, že jsme v Pavilonu venkova potkali ministra zemědělství ČR Petra Bendla.

S kolegy z Národnej siete rozvoja vidieka (NSRV) v Nitranském a Žilinském regionu i s představiteli MAS Radošinka a MAS Dolná Nitra jsme diskutovali o rozličných způsobech řešení problémů rozvoje venkova u nás a na Slovensku.

Navštívili jsme i **expozici soutěže „Dedina roka“**, kde jsme měli možnost porovnat jejich soutěž s podobnou akcí pořádanou u nás. Při večerním setkání se slovenskými partnery pro nás bylo velmi povzbudivé, že se jim líbily prezentace naší činnosti (zvláště aktivity a akce Celostátní sítě pro venkov), že ocenili náš způsob spolupráce s MAS při organizování různých akcí a zajímali se o propagaci úspěšně realizovaných projektů a prosazování nových nápadů v oblasti zaměřené na úsporu energií.

Velké množství dotazů směřovalo na projekt „Využití energie malých vodních zdrojů, jako součást energetické soběstačnosti obce“ a zaujal je námět na **projekt „20 20 20 do roku 2020“**, do kterého chceme zahrnout některé doporučené postupy pro obce k naplnění legislativního balíčku EU zaměřeného na boj proti klimatickým změnám a zlepšení bezpečnosti a konkurenceschopnosti v oblasti dodávek energií. Na tuto oblast bude zaměřena naše spolupráce.

Revitalizovaný střed obce Slovenský Grob

Den třetí

Poslední den jsme si prohlédli hrad **Červený Kameň**, který byl s využitím dotačních prostředků EU uveden do současné podoby. Další zastávka byla v **městě Pezinok**, kde jsme byli přijati zástupci místní samosprávy, kteří nás krátce seznámili s historií města a představili nám několik realizovaných projektů. Jeden z nich - rozsáhlý jezdecký areál „Rozálka“ - jsme na závěr návštěvy navštívili.

Náplň exkurze byla programově velmi obsáhlá, časově náročná, ale všichni účastníci si zpět dovezli nejenom kontakty na zajímavé slovenské partnery, ale hlavně hodně inspirativních zážitků a fotografií, ze kterých budou moci čerpat při své další práci.

PaedDr. Věra Libichová, koordinátor CSV

Stánek „Dedina roka“ na výstavě Agrokomplex

Exkurze partnerů CSV

Olomouckého kraje

Pracovníci Celostátní sítě pro venkov (CSV) Olomouckého kraje připravili ve dnech 18.–21. 9. 2012 pro své partnery exkursi, v průběhu které měli možnost poznat zajímavé náměty a příklady dobré praxe čerpání dotačních titulů u nás a v dalších třech soudních státech – na Slovensku, v Maďarsku a v Rakousku.

Česká republika

První den čtyřdenní exkurze byl zahájen v obci **Modrá**, která je nositelkou několika ocenění získaných v soutěži Vesnice roku a nachází se na území Mikroregionu Buchov. Starosta obce pan Kovařík, představil projekt „Živá škola-živá voda“. Projekt z Programu příhraniční spolupráce Slovenská republika-Česká republika 2007–2013 představuje atraktivní formou jednotlivé biotopy zdejšího regionu. Po uvedení do plného provozu se jistě magnetem zdejšího areálu stane prosklený tunel v sladkovodním jezírku, který patří mezi největší ve sladkovodních vodách ve střední Evropě. Všichni účastníci se po ukončení prohlídky shodli, že obec Modrá si uložila další zajímavý kamínek do mozaiky úspěšných projektů na svém území, který přinesl obci nejenom nová pracovní místa, ale přispěje k tomu, že návštěvníci zdejšího regionu budou mít další důvod si zde prodloužit svůj pobyt.

Slovensko

Dvě MAS Olomouckého kraje úzce spolupracují se slovenskou **MAS POŽITAVIE – ŠIROČINA** a tak prvním cílem na slovenské straně bylo právě území tohoto sdružení. Průvodcem po dobu návštěvy se nám stal manažer MAS pan Kozolka, který nám představil některé zajímavé projekty na svém území. Místní klimatické podmínky umožňují výrobu vynikajícího vína a tak v rámci podpory diversifikace zemědělské výroby se chtěli ve své práci zaměřit na podporu vinařské turistiky. V průběhu exkurze jsme navštívili místního zemědělského podnikatele-vinaře, který je členem MAS, prohlédli jsme si nové víceúčelové sportovní hřiště a byl nám představen projekt úpravy centrální zóny v okolí kostela, který byl natolik zajímavý, že byl v tomto roce vybrán jako jeden z dobrých příkladů realizovaných projektů do připravovaného filmového dokumentu slovenského ministerstva zemědělství. **Slovenský Grob** byl druhým místem na území Slovenska, které jsme v rámci exkurze navštívili. I zde jsme měli možnost diskutovat s místními aktéry rozvoje venkova o zajímavých aktivitách ve zdejší oblasti. Jeden z často opakujících se názorů a doporučení (a to nejenom na Slovensku ale i v ostatních navštívených zemích) bylo to, že je třeba využít pro rozvoj svého území něčeho typického, tradičního a jedinečného, co do území návštěvníky nejenom přiláká, ale v regionu je i udrží. Slovenský Grob se svými chovy hus, ze kterých se následně vyrábí vynikající místní regionální produkty, jsou toho jasným důkazem...

Maďarsko

Obec Lipót, která je nositelem zlaté plakety Evropské soutěže Entente Florale Europe, byla dalším zajímavým místem, který jsme v rámci exkurze navštívili. Navštívené projekty měly jednoho společného jmenovatele – vodu. V prvním případě to byla léčivá voda z termálního vrtu, který zde byl proveden zhruba před deseti lety. Výstavba lázně, která byla podpořena z dotačních titulů se během krátké doby stala vyhlášenou atrakcí, která do území přivedla velké množství návštěvníků. To vyvolalo potřebu dalších investic a v současné době obec žije čilým cestovním ruchem. Druhý projekt spjatý s životodárnou tekutinou je projekt zaměřený na poznání území zahrnutého do soustavy NATURA 2000. Vybudované pozorovatelny a připravené programy umožňují blíže se seznámit s úchvatným životem v oblasti slepých ramen Duna. **Balatonboglár** opět nabídl možnost seznámit se s tím, jak je možno zahrnout místní regionální tradice z oblasti způsobu života a stravování do podnikatelských záměrů.

Obec Modrá - projekt podpořený z Programu příhraniční spolupráce

Rakousko

V oblasti Štýrska u hranic se Slovinskem se nacházelo další městečko, které nabídlo účastníkům exkurze velké množství inspirativních projektů. Starosta **obce Gamlitz** pan Wratschko nám představil obec, která je několikanásobným vítězem v soutěži o nejlépe upravenou obec na rakouském území a je aktivním členem místní MAS. V průběhu prohlídky si účastníci exkurze opět uvědomili, jak je důležité využívat pro rozvoj přednosti daného území. Řeka na území NATURA 2000 a rybníky, na jejichž březích byl s podporou evropských dotací vybudován největší evropský pohybový park („motorikpark“) se staly vyhledávanými cíli zdejších návštěvníků. Z programu LEADER byl podpořen projekt bylinné zahrady. Další projekt, který vzbudil zasloužený obdiv účastníků exkurze, byl způsob nabídky místní regionální produkce, mezi kterou patří například tykvový olej, víno, masné výrobky z vepřového masa atd. Prodejní místo bylo doplněno naučnými expozicemi, které zájemcům blíže představily způsob výroby jednotlivých typů produktů, a umožnily ochutnávku nabízeného zboží. **Městečko Fürstenfeld** se pochlubilo nejmodernějším sběrným dvorem na území Rakouska. Veškeré úsilí je směřováno na to, aby odpad nejenom nezatěžoval území dané obce, ale aby se stal zdrojem finančních příjmů pro obecní pokladnu. Projekt je zařazen i do souboru projektů, které budou využívat obnovitelných zdrojů energie a přispějí k maximální energetické soběstačnosti obce. Poslední navštívená obec **Reichenau an der Rax** ukázala, že citlivě využití historické dědictví lze přeměnit v zajímavé lákadlo pro návštěvníky daného území. Zahradnictví z doby Rakouska – Uherska si se zájmem prohlédli všichni účastníci exkurze.

Připravená exkurze nabídla účastníkům velké množství zajímavých podnětů a inspirativních nápadů pro jejich další práci. Zpětná hodnocení účastníků potvrdilo známé pravidlo, že je „lépe 1x vidět než 10x slyšet“.

Ing. Jana Bačková, MZE

Léčebné lázně v Lipótu

Závěr posledního prázdninového týdne byl v kalendáři akcí města České Budějovice již tradičně věnován mezinárodnímu agrosalonu Země živitelka. Jedno ze stěžejních témat letošního 39. ročníku výstavy – „Budoucnost českého zemědělství a českého venkova“ předznamenalo obsahovou náplň nejdříve připravené akce.

Stejně jako v letech minulých, tak i v letošním roce proběhla ve dnech 30. srpna až 4. září celá řada zajímavých seminářů, setkání a presentačně-předváděcích akcí. Omezený rozsah článku neumožňuje vyčerpávající popis všeho zajímavého, co se na Výstavišti odehrálo, proto jsou uvedeny jen krátké odkazy na události, které se týkaly rozvoje venkovského prostoru.

Za účasti významných představitelů veřejného života proběhlo **slavnostní zahájení výstavy**. Zúčastnil se ministr zemědělství ČR, předseda Senátu Parlamentu ČR, ministr zemědělství SR a další zástupci vládních a nevládních organizací. Pozvaní hosté přednesli krátké projevy, ve kterých zazněla jak slova pochvalná, tak slova, která poukazovala na oblasti, kterým bude třeba v příštím programovém období věnovat větší pozornost. Velkou výzvou pro zemědělství – potravinářský komplex a související obory bude vytváření podmínek pro zajištění dostatku kvalitních potravin, zabezpečení rozvoje venkovských oblastí především z pohledu dostatku vhodných pracovních příležitostí pro místní obyvatele a ochrana nenahraditelného přírodního bohatství naší země – zemědělské půdy.

Předaná ocenění

Pro dosažení výše vytyčených záměrů bude nutno více **využívat nové nápady, ověřené inovativní postupy vědeckých pracovníků a šikovnost a nápaditost lidí z praxe**. Zajímavé a přínosné myšlenky je třeba veřejně ocenit a dále propagovat. Proto bylo součástí slavnostního zahájení i oficiální předání následujících ocenění:

- Cena ministra pro mladé vědecké pracovníky pro rok 2012
- Cena ministra za nejlepší realizovaný výsledek výzkumu a vývoje v roce 2012. Podrobnější informace o konkrétních oceněných pracovnících a výsledcích výzkumu naleznete na www.eagri.cz/Poradenství a výzkum/Výzkum a vývoj; www.nazv.cz; www.cazv.cz
- Certifikáty národní značky kvality KLASA – více na www.eklasa.cz
- Certifikáty „Český výrobek“ garantovaný Potravinářskou komorou – více na www.foodnet.cz

Pavilon venkova

V pavilonu „Z“ a na jeho přilehlých venkovních prostorách se v letošním roce představila **Celostátní síť pro venkov (CSV) spolu se svými nejdůležitějšími členy a partnery**. V tomto „Pavilonu venkova“ mohli návštěvníci u centrálního pultu získat informace o činnosti CSV, Národní síť Místních akčních skupin ČR, o. s., Spolku pro obnovu venkova ČR (SPOV), Národní sítě rozvoje vidieka SR, Národní sítě slovenských místních akčních skupin a Evropské síť pro rozvoj venkova. U stánků na venkovní ploše v okolí pavilonu si mohli zájemci zakoupit tradiční výrobky, které nabízeli především členové Asociace regionálních značek a regionálních produktů.

Pavilon „Z“ si v průběhu konání výstavy se zájmem prohlédli i **významní hosté – prezident ČR Václav Klaus, ministr zemědělství Petr Bendl, kardinál Dominik Duka** a další zástupci vládních a státních institucí od nás i ze zahraničí. Významnou příležitostí pro navázání nových kontaktů a vzájemnou výměnu zkušeností se zajímavými projekty byla akce „Večer venkova“, která proběhla v závěru druhého dne konání výstavy.

Předseda Spolku pro obnovu venkova Eduard Kavala a ředitel odboru MZe Josef Tabery pokřtili brožuru „Úspěšné projekty Programu rozvoje venkova“ netradičně moštem, který je držitelem značky Regionální produkt

První cenu ministra zemědělství pro mladé vědecké pracovníky (50 000,- Kč) získala Mgr. Helena Fulková, Ph. D., Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., za vědecký článek, který popisuje přístup, jenž může být vodítkem pro derivaci eticky akceptovatelných lidských embryonálních kmenových buněk s výhledem na jejich využití v humánní medicíně

Semináře „Podpora rozvoje venkova v ČR“ se zúčastnil také ministr pro místní rozvoj Kamil Jankovský (uprostřed)

Odborný doprovodný program

Problematice obnovy a rozvoje venkova byly věnovány i některé z připravených seminářů:

- „**Pozemkové úpravy, šance venkova v následujícím programovém období**“. Potřeba ochrany půdy a jejího správného využívání je v posledních letech stále více diskutované téma. Zástupci Ministerstva zemědělství (MZe) ve spolupráci se SPOV připravili k tomuto tématu odborný seminář hned první den konání výstavy. I v rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov je této problematice věnována velká pozornost a vedle akcí v jednotlivých regionech jsou vedeny diskuse zejména při setkáních Tematických pracovních skupin. Bližší informace o konkrétních aktivitách naleznete na stránkách MZe [www.eagri.cz /Venkov/Tematické pracovní skupiny](http://www.eagri.cz/Venkov/Tematicke_pracovni_skupiny).

- „**Podpora rozvoje venkova v ČR**“. Seminář připravil SPOV spolu s MZe a Ministerstvem pro místní rozvoj, jehož záměry prezentoval ministr Kamil Jankovský. Za Ministerstvo zemědělství přednesl příspěvek zaměřený na nové programové období 2014–2020 ředitel odboru Řídicí orgán

Velký zájem byl o všechny přednášky v rámci odborného doprovodného programu – záběr ze semináře „Pozemkové úpravy, šance venkova v následujícím programovém období“

Informační stánek Celostátní sítě pro venkov

Prezident republiky Václav Klaus při sobotních Národních dožínkách navštívil expozici Ministerstva zemědělství, kde ho přivítal ministr Petr Bend

Programu rozvoje venkova Ing. Josef Tabery. Součástí jeho vystoupení byl i křest nově vydané brožury „Úspěšné projekty Programu rozvoje venkova“, která byla vydaná v rámci aktivit CSV.

- „**Venkov po roce 2012 aneb Komunitně vedený místní rozvoj**“

Příspěvek za MZe prezentovala Ing. Lucie Krumpholcová. Vedle aktuální ze stávajícího Programu rozvoje venkova představila účastníkům základní priority zaměřené na rozvoj venkovského prostoru, zapojení místních komunit a metodu LEADER z nově připravovaného programového období. Na semináři vystoupili rovněž zástupci NS MAS ČR a také Mara Lai z Evropské sítě pro rozvoj venkova a Jan Michal, vedoucí Zastoupení Evropské komise v České republice.

- V rámci odborného doprovodného programu se uskutečnila **soutěž „ZLATÝ KLAS 2012“**, kde byly oceněny špičkové výrobky a novinky z oblasti rostlinné výroby, živočišné výroby, mechanizace, potravinářství a zpracovatelského průmyslu a potřeb a služeb pro zemědělství. Podrobné výsledky a vyhodnocení přihlášených exponátů naleznete na webové adrese: www.vcb.cz

Komplexní přístup k rozvoji venkova

Velké pozornosti návštěvníků se těšil **multifunkční pavilon „T“**, ve kterém byly prezentovány kvalitní české potraviny ze všech krajů ČR, které byly oceněny značkou kvality „Regionální potravina“, „KLASA“, „Český výrobek“. V tomto pavilonu byla také umístěna **expozice ministerstva zemědělství**, kde mohli zájemci získat aktuální informace z oblastí zaměřených na zemědělství, rybnářství, dotace, poradenství atd.

V letošním roce, v roce kdy nepříznivé podmínky potrápily nejednoho zemědělce, se více než kdy jindy projevila nutnost hospodařit a obhospodařovat krajinu s využitím všech nejmodernějších výstupů vědy a výzkumu a zároveň s maximálním respektem ke všem přírodním zákonitostem.

Země živitelka se zaměřila nejenom na obnovu a rozvoj venkova, ale byly zde exponáty z rostlinné a živočišné výroby, špičková zemědělská technika, potravinářské výrobky, technika pro lesní a vodní hospodářství, zahradnictví, pěstitelství a služby pro zemědělství. Byla to dokonalá přehlídka souladu zemědělství a venkovského prostředí.

Mezinárodní projekty

s podporou Programu rozvoje venkova

Místní akční skupina Krajina srdce je občanské sdružení, které sdružuje laickou i odbornou veřejnost a podporuje rozvoj venkovského území, jež zahrnuje 39 obcí z Jihočeského i Středočeského kraje.

MAS Krajina srdce působí na venkovském území o rozloze 624 km², kde žije kolem 21 tisíc obyvatel a průměrná hustota osídlení je 33,4 obyvatel/km². Svou činnost zahájila v září 2003 a podrobnosti naleznete na stránkách: www.maskrajinasrdce.cz.

S podporou Programu rozvoje venkova realizuje MAS Krajina srdce dva mezinárodní projekty. Jejich společným znakem je spolupráce při realizaci projektu s dalšími místními akčními skupinami v ČR i v zahraničí.

Řemeslo má zlaté dno – předmětem tohoto projektu bylo vytvoření pěti klubů řemesel na území MAS Krajina srdce, které jsou vybavené hrnčířskými kruhy, keramickými pecemi, tkalcovskými stavy, kolovrátky, grafickým lisem apod. Dále projekt zahrnoval realizaci 47 kurzů lidových řemesel a exkurzi za řemesly do partnerské místní akční skupiny Tirschenreuth v Německu. Kurzy se těšily velké oblibě, zúčastnilo se jich

více než 350 zájemců. Projekt je realizován z opatření IV. 2. 1. ve spolupráci s MAS Sokolovsko, MAS Český les a LAG Tirschenreuth.

Za poklady venkova – tento projekt se zabývá realizací festivalů řemesel na území místních akčních skupin, dále mapováním řemeslníků, zavedením certifikace regionálních produktů a také pořízením mobiliáře na podporu akcí. Projekt se podpořen z opatření IV. 2. 1. ve spolupráci s MAS Podlipansko, MAS Zálábí a MAS Říčansko, dále jsou do projektu zapojeny místní akční skupiny z Finska a Litvy.

Mládež v akci (Youth in Action) – mezinárodní projekty pro mládež realizuje MAS Krajina srdce v zahraničí i v České republice. Projekt s názvem Codename CORPI byl také svými účastníky – studenty Střední zemědělské školy v Táboře představen v rámci semináře podpořeném Celostátní sítí pro venkov. Seminář proběhl v roce 2010 a jeho předmětem byla prezentace zkušeností s prací MAS v regionu, seznámení s aktivitami místních akčních skupin.

www.maskrajinasrdce.cz

Hledání kořenů Evropy

Území Místní akční skupiny Třeštsko je známé pořádáním řady kulturních akcí, avšak do letošního roku neexistovala v letních měsících ucelená síť kulturních aktivit. A to se konečně změnilo. Díky dotaci z Programu rozvoje venkova obdržela MAS Třeštsko peníze na projekt mezinárodní spolupráce „Hledání kořenů Evropy“ (Searching for the Roots of Europe), v jehož rámci se uskutečnila celá řada kulturních akcí pod společným názvem Ztřeštěné léto.

„Finská místní akční skupina LAG Mansikka ry oslovila v září roku 2010 MAS Třeštsko se záměrem vytvořit v oblastech obou území tanečně divadelní projekt,“ přiblížil původní myšlenku Josef Křepela, ředitel MAS Třeštsko a pokračoval: „Na české straně vznikla následně myšlenka uspořádat několik kulturních akcí, jejichž součástí by bylo i plánované přeshraniční divadelní představení.“ Projekt, jenž se původně orientoval pouze na divadlo, se tak rozšířil o nové aktivity. Od června do poloviny září se pod hlavičkou Ztřeštěného léta uskutečnilo celkem devět akcí, které pokryly všechny věkové kategorie. Desátou akcí bude vystoupení českých ochotníků v roce 2013 ve finském městě Suonenjoki, kde působí LAG Mansikka ry.

Děti oslavily konec školního roku s akcí Hurá na prázdniny, hudební přehlídka třeštských kapel Made in Třešts se těšila pro změnu zájmu mladého publika a na Dřevořezání si našly cestu téměř všechny generace, protože vychází z místní tradice výroby betlémů, která je známá po celé republice. Z dalších akcí, které Ztřeštěné léto přineslo, byl Site Specific project „Loučky“, divadelní představení Schumpeter open air theatre, Léto s párou, Dostaveníčko s dechovkou, Třeštský brnkot a vše zakončilo v polovině září Jednorozné rožnění, kdy na jeden den obsadili obyvatelé Třešts náměstí a připravili si zde vlastní grilované speciality.

Hlavní akcí projektu spolupráce bylo představení Loučky, které nabídlo neopakovatelnou atmosféru v prostorách starého neobydleného statku v Loučkách u Vilance. Místní akční skupina Třeštsko ve spo-

luprací s Divadlem T. E. J. P., divadlem DIOD a ochotníky ze Stonařova a Třešts vytvořili unikátní projekt, v němž umělec využívá dispozic a kvalit genia loci konkrétního místa. Představení vznikalo formou divadelních a výtvarných workshopů. Do procesu příprav se mohl zapojit každý, kdo měl chuť. Díky navázané spolupráci s finskou místní akční skupinou LAG Mansikka ry se navíc k českým divadelníkům připojil také soubor z Finska. Finští herci z divadla Lumo se věnují převážně černému divadlu. V příštím roce pro změnu pojedou čeští ochotníci do Finska.

Projekt „Hledání kořenů Evropy“ řeší též zlepšení technického vybavení a zázemí pro pořádání kulturních akcí. Díky dotacím se vyměnila zastaralá technika v kulturních domech v Třešti a ve Stonařově.

Je zřejmé, že bez podpory Programu rozvoje venkova by nejspíš tento projekt nemohl vzniknout. Významné je, že se zpestřil život v regionu a zároveň zapojil partnerské obce a místní ochotnické soubory. K celému Ztřeštěnému létu byly navíc vytvořeny propagační materiály. Udržitelnost projektu je garantována dlouhodobou spoluprací Místní akční skupiny s partnerskými obcemi, jež podporují kulturní život v regionu a mají zájem ho rozšiřovat v dlouhodobém horizontu. Důležitá je rovněž součinnost s ochotnickými soubory, které působí v regionu řadu let a rozšiřují své řady o nové členy, děti a mládež. Dá se tedy předpokládat, že o tyto aktivity bude zájem i v dalších letech.

Podrobnější informace o aktivitách MAS Třeštsko naleznete na:

www.mas-trestsko.cz

Vzdělávací aktivity

na Prachaticku a na Vimpersku

CHANCE IN NATURE
LOCAL ACTION GROUP

Od listopadu loňského roku, díky realizaci dalšího úspěšně podpořeného projektu, nabízí místní akční skupina CHANCE IN NATURE – LAG bezplatné vzdělávací programy v oblasti cestovního ruchu, venkovské turistiky, osobnostního rozvoje a manažerských dovedností. Níže uvedený projekt ukazuje, že k ucelenému rozvoji venkova přispívají i aktivity podpořené z jiných operačních projektů.

Celý projekt je realizován ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích a je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky prostřednictvím **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost**. Celkově projde vzděláváním minimálně 160 osob.

Jedná se o kurzy zaměřené na témata: *Technika cestovního ruchu, Marketing cestovního ruchu, Udržitelná venkovská turistika a Péče o hosty a plánování akcí*. V oblasti osobnostního rozvoje a manažerských dovedností se proškolí témata: *Prezentační a komunikační dovednosti a ve dvou kurzech Projektový management I. a II.*

Jednotlivé vzdělávací programy mají rozsah přibližně osm až čtyřicet hodin prezenční a distanční formy studia a součástí vybraných kurzů bude i zajímavá bezplatná vícedenní exkurze do Rakouska a také jednodenní regionální exkurze. Každý kurz je zpravidla ukončen testem nebo zpracováním samostatné práce na předem zvolené téma.

Komu je vzdělávání určeno?

Vzdělávací programy jsou určeny ekonomicky aktivním zájemcům ve věku 25 – 64 let z podnikatelského i nepodnikatelského sektoru, kteří

působí v oblasti venkovského cestovního ruchu v Jihočeském kraji nebo jsou zapojeni do aktivit, organizace a managementu venkovského cestovního ruchu. **První pilotní kolo** vzdělávacích programů proběhlo v období od února do května 2012. Jednotlivé kurzy byly snadno dostupné všem zájemcům (Prachatice, Vlachovo Březí, Husinec, Chlumany, Horní Vltavice, Volary). Celkem se jich zúčastnilo 95 osob, z toho 84 úspěšně absolvovalo. A jak uvádí Ing. Vladimír Drye, manažer projektu: *„Z výše uvedených čísel už je jasné, že zájem překračuje očekávání. U většiny kurzů byla navýšena kapacita z původních deseti míst na 15. I to však bylo v některých případech málo“.*

Kromě kurzů probíhají v rámci projektu také další zajímavé doprovodné aktivity pro veřejnost. Jednou z nich byl např. **seminář s názvem „Další vzdělávání na venkově“**, který se uskutečnil dne 6. června ve Strunkovicích nad Blanicí při příležitosti konání konference Jihočeský venkov. Podrobné informace o druhém pilotním kole vzdělávání (listopad 2012 – duben 2013) na: www.chanceinnature.cz.

Projekt ENERGYREGION

– nová energie pro Moravský kras

V říjnu 2011 byl zahájen nový projekt MAS Moravský kras o. s. Projekt „ENERGYREGION – efektivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie v kombinaci s konvenční energií“ patří do **Operačního programu Nadnárodní spolupráce Central Europe**, účastní se ho 11 partnerů z České republiky, Slovinska, Německa a Polska a **potrvá celkem tři roky**.

Central Europe je program Evropské unie, který podporuje spolupráci mezi státy Střední Evropy pro zlepšení jejich dostupnosti a stavu životního prostředí, pro zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivitu jejich měst a regionů.

Projekt je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a celkový rozpočet projektu je 2 617 600 €. ERDF patří do skupiny Strukturálních fondů EU určených chudším a jinak znevýhodněným venkovským regionům.

Vedoucím partnerem projektu je polský institut Poltegor zabývající se výzkumem v oblasti environmentálního inženýrství a managementu přírodního bohatství.

Cíle a rozdělení projektu

Obecnými cíli projektu jsou podpora využívání obnovitelných zdrojů energie v regionech s ohledem na jejich ekonomickou proveditelnost a ochranu životního prostředí a podpora dosahování úspor v ob-

lasti spotřeby energií. Projekt je rozdělen do dvou organizačních (WP1 a WP2) a čtyř pracovních balíčků.

Pracovní balíček WP3 se věnuje zjišťování požadavků spotřebitelů v oblasti spotřeby energií a také možnosti zřízení částečně energeticky soběstačných území v jednotlivých zapojených regionech.

Pracovní balíček WP4 se věnuje identifikaci energetického potenciálu v daných regionech. Cílem je zmapování obnovitelných zdrojů energie na území MAS Moravský kras (konkrétně biomasy, vodní energie, větrné energie, solární energie a geotermální energie). Dojde k vytvoření databáze obnovitelných zdrojů energie, zjištěn bude i stav energie z fosilních paliv.

Pátý pracovní balíček WP5 je zaměřen na hodnocení energetických úspor. V rámci něj budou zpracovány informace o aktuální situaci v oblasti spotřeby elektrické energie a tepla. Sběr těchto dat odhalí neefektivní spotřeby energie. Dalším krokem bude sběr osvědčených postupů a nejlepších příkladů z praxe ve zvyšování energetické účinnosti.

Poslední **pracovní balíček WP6** se zaměřuje na přenos informací, know-how a inovací v oblasti obnovitelných zdrojů energie (OZE) a energetické účinnosti. V rámci tohoto balíčku dojde ke sběru informací o nejlepších dostupných technice a řešeních, stejně jako osvědčených postupech v oblasti rozvoje OZE a úspor energie. Výstupem bude soubor doporučení a řešení pro vybrané regiony.

Aktuální informace o projektu ENERGYREGION je možné sledovat na webu: www.mas-moravsky-kras.cz

„Dámy a pánové, strhněte tu zed“

Název projektu mezinárodní spolupráce, který realizovala MAS Pošumaví, je inspirován známou větou prezidenta Reagana vyzyvající k zbourání berlínské zdi. Projekt, financovaný částečně z OP Česká republika – Bavorsko, vycházel ze skutečnosti, že ve venkovských oblastech ani po dvaceti letech od pádu železné opony neexistují plnohodnotné hospodářské vztahy mezi živnostníky a podnikateli na obou stranách hranice.

Cílem projektu bylo pomoci uvedené vztahy navázat s pomocí vytvořených balíčků zážitkové turistiky. Na bavorské straně se nabídka turistických příležitostí formou uceleného balíčku běžně předkládá návštěvníkům regionu a záměrem projektu bylo naučit účastníky z české strany tímto způsobem rovněž pracovat. Šlo o to, aby se zmapoval stávající stav a zájem o spolupráci, který nakonec vyústil v konkrétní součinnost s odborníky a podnikateli v okrese Regen z oboru cestovního ruchu. Partnerem projektu se stala VHS Regen, se kterou MAS Pošumaví dlouhodobě spolupracuje i na dalších projektech v oblasti cestovního ruchu.

Na zahajovacím workshopu se účastníci seznámili se záměry projektu. Koncem roku 2011 uspořádal partner projektu exkurzi pro české zájemce, kde měli možnost se seznámit s různými formami zážitkové turistiky, způsobem jejich prezentace a provozování (koňská farma, laické léčitelství, profesionální sklárna).

Zrcadlová návštěva bavorských zájemců se uskutečnila letos v lednu a byly představeny možnosti zážitkové turistiky v Pošumaví (zemědělské farmy, muzeum drezín, adrenalínové sporty, zrekonstruovaný zámek aj.). Následovaly kontrakční trhy v Klatovech, kde již konkrétní zájemci o spolupráci nabídli své produkty a zvažovali jejich zapojení do zážitkových balíčků. Kromě podnikatelů se zúčastnili i zástupci informačních středisek v regionu. Shrnutí všech poznatků z průběhu projektu se uskutečnilo v březnu na závěrečném workshopu v Eurocampu Běšiny.

Účastníci vyjádřili podporu podílet se na tvorbě společných zážitkových balíčků pro cestovní ruch v Pošumaví a v okrese Regen s přesahem do okolních regionů. V rámci projektu bylo navrženo několik balíčků, které se pokusí v nejbližší době zájemci o spolupráci realizovat a tím rozšířit nabídku Pošumaví. www.posumavi.jz.cz

Projekty mezinárodní spolupráce

V současné době realizuje MAS LAG Strakonicko dva nové mezinárodní projekty přeshraniční spolupráce. První projekt navazuje na dosavadní součinnost s rakouskou obcí Hirschbach, kde již v loňském roce společně organizovali adventní výstavu, na které se představily jihočeské krajky.

Nový projekt je podpořen v rámci Fondu malých projektů z Evropského fondu pro regionální rozvoj a pokračuje v prezentaci lidové kultury a řemesel obou regionů. Jde o projekt zrcadlový, žádost podaly obě strany a obě dotaci také získaly. Hirschbach svým projektem představil 21. července svoje proslulé bio-bylinkářství a další řemesla na hradě ve Strakonících. MAS LAG Strakonicko zase svou část projektu prezentovalo v Hirschbachu 9. září. V ten den se konala jedna z největších akcí v regionu tzv. Bylinkové posvícení. Celodenní program doplnili strakoničtí ukázkou našich řemesel, dudáckou muzikou a na prostranství před budovou muzea postavili „jihočeskou vesničku“, ve které se představili naši výrobci s certifikovanými produkty, které získaly regionální značku.

Výběr rakouských bylinek ve Strakonících

MAS LAG Strakonicko

Druhý projekt je většího rozsahu a vychází z podpory programu Grundtvig, který je v rámci Programu celoživotního učení zaměřen na výukové a vzdělávací potřeby dospělých. Cílem partnerství vytvořeného v rámci projektu je navázání kontaktu mezi organizacemi a institucemi, které se zabývají vzdělávacími aktivitami zaměřenými na podporu tradičních zemědělských a řemeslných oborů ve venkovských oblastech.

Tento dvouletý projekt startuje v říjnu 2012 a zajímavé je jeho partnerské zastoupení. V rámci mezinárodní spolupráce se projektu zúčastní Místní akční skupina LAG Strakonicko, o. s., Stichting Streekeigen Producten Nederland (Nizozemí), AGROEDUKA (Slovensko) a Partnerstwo dla Doliny Baryczy (Polsko). Podařilo se zapojit místní akční skupinu z Polska, ale i slovenský partner projektu ve svém regionu velmi úzce spolupracuje s místní akční skupinou.

Všichni partneři projektu, který je teprve v začátcích, chápou rozvoj venkovských regionů jako svoji prioritu. www.strakonicko.net/mas/

Ukázka tyrolských lidových tanců

Práce jako na kostele

Integrovaný přístup k záchraně památek

V oblasti bývalých Sudet je řada památkových hodnot, které v minulosti utrpěly těžkou ránu, kulturní dědictví chátralo a v posledních dvaceti letech lidé jen pomalu nacházejí vztah k místním památkám.

Postupně však vznikají iniciativy na záchranu místního dědictví, které našly podporu i v MAS Český Západ – Místní partnerství. Ta se snaží soustředit finance na obnovu památek z různých zdrojů.

Od roku 2000 funguje v oblasti Konstantinolažeňska občanské sdružení **Pomozme si sami**, které se postupně snaží o mapování a záchranu drobných sakrálních památek v celé oblasti a spoluvytvářet tak vztah lidí k regionu, kde žijí. Za pomoci zahraničních dobrovolníků jeho členové zmapovali v letech 2000 – 2003 přes 300 drobných sakrálních památek (křížků, božích muk, soch, sousoší apod.) v celém regionu. Většinu z nich dobrovolníci také očistili, vysekali z křoví, nebo jinak zkrášlili. Některé se za přispění různých dotací a grantů podařilo i odborně zrestaurovat.

Od počátku se sdružení zajímalo také o chátrající kostely a kaple. Začalo pořádat různé kulturní akce a leckdy již **odepsané sakrální stavby začaly postupně znovu ožít**. Časem vznikala další sdružení, obce začaly přebírat tyto objekty do své správy a postupně je opravují. K dnešnímu dni je tak zhruba 20% sakrálních staveb v regionu v péči neziskových organizací nebo obcí. Památky dostaly šanci na nový život.

V té době vznikala v regionu **místní akční skupina (MAS) Český Západ – Místní partnerství**, která do své strategie zařadila obnovu a využití historického dědictví regionu včetně finanční alokace (cca 15 mil. Kč).

V roce 2006 se podařilo sdružení Pomozme si sami uspět v programu **MLÁDEŽ** s projektem **Práce jako na kostele**, v rámci kterého zmapovali mladí lidé z regionu stav zdevastovaných kostelů. Z fotografií sebraných při mapování vznikla putovní výstava, která upozorňuje na katastrofální stav těchto památek. Dalším výstupem projektu byl také návrh koncepce péče o historické dědictví regionu. Ten posloužil jako základ integrovaného projektu, připraveného MAS Český Západ – Místní partnerství do první výzvy **Finančních mechanismů EHP/Norska**. Cílem bylo zachránit 19 objektů v objemu cca 30 mil. Kč.

Ministerstvo financí doporučilo počet objektů snížit a po řadě jednání začala v roce 2009 realizace projektu záchrany pěti památek v objemu původně plánovaných 30 mil. Kč.

MAS si dala za cíl nalézt pro zbývající objekty jinou cestu záchrany. Postupně tedy začala pomáhat farnostem, obcím a neziskovým organizacím připravovat projekty do **opatření III.2.2. Programu rozvoje venkova**, v rámci kterého dosud připravila 20 podpořených projektů v objemu přes 26 mil. Kč. Velkou bariérou je chybějící dokumentace památek, bez které nelze jejich záchranu zahájit, ani žádat o dotace.

Za podpory **Programu rozvoje venkova, opatření IV.2.1.** realizovala MAS Český Západ – Místní partnerství ve spolupráci s MAS Mikroregionu Frýdlantsko a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu v letech 2009–11 také projekt **Podejme si ruce s kulturním dědictvím**. Jeho cílem bylo mj. podrobně zmapovat aktuální stav kostelů, kaplí, soch a sousoší – celkem téměř 200 objektů. Pro vybrané objekty byly v rámci projektu zpracovány studie obnovy, které jsou nutné pro získání potřebných povolení a pro přípravu žádosti o dotaci. Celkem tak bylo zpracováno 37 dokumentací. Díky tomu je třetina projektů v realizaci nebo byla dokončena, **nejen za podpory Programu rozvoje venkova**, ale také pomocí dotací z Plzeňského kraje a Ministerstva kultury ČR. Pro zbývající se MAS snaží postupně nalézt vhodné finanční zdroje, například příprava projektu pro výzvu Finančních mechanismů EHP/Norska.

V rámci projektu **Podejme si ruce s kulturním dědictvím** byla také podpořena iniciativa Kulturního a okrašlovacího spolku z Plané s názvem **Adopce nablízko**. Členové spolku zpracovali mapu drobných sakrálních památek na Plánsku. Cílem je nalézt dobrovolníky – patrony, kteří se ujmou péče o některou z opomíjených památek, stanou se jejími

Opravená kaple sv. Václava a Vojtěcha v Ostrově u Stříbra, obec Kostelec

opatrovníky a budou se starat o její obnovu a údržbu. Materiály o znovuožívajících kostelech inspirovaly studentku Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem Štěpánku Bláhovcovou ke zpracování diplomové práce na téma „recyklace“. **Výstupy projektu Práce jako na kostele doplnila vlastními ilustracemi a proměnila ve stejnojmennou knihu – objekt**. Výsledek zaujal MAS natolik, že se knihu rozhodla vydat. První vydání v nákladu 400 ks v rámci projektu Záchrana vybraných sakrálních památek regionu Český Západ bylo rozebráno během jednoho roku. Kniha získala navíc cenu European Design Awards v kategorii knižní úprava a to zájem o ni ještě zvýšilo. Proto připravila MAS druhé vydání za podpory Ministerstva kultury a Plzeňského kraje, nicméně i to je již nyní téměř rozprodáno. Kniha získala řadu dalších ocenění u nás i ve světě (nominace na Kulturní událost roku na severu Čech, zlaté ocenění za ekologicky šetrný design a stříbrné za knižní design v soutěži Creativity International Awards 2011, ocenění mimořádného počínu v oblasti publikací v soutěži HOW International Design Awards 2011, nominaci na German Design Award 2012).

Jan Florian, MAS Český Západ

Ministerstvo zemědělství

upevňuje vztahy s EU a podporuje zahraniční spolupráci

V současném globalizovaném světě mají vzájemné zahraniční vztahy stále větší význam. Platí to i pro zemědělství a rozvoj venkova. Problémy jednotlivých zemí mají stále více společných znaků, které vyžadují sjednocený přístup. Řešit přitom specifické požadavky jednotlivých znamená uplatňovat individuální přístup, na kterém se musí, zejména v Evropě, shodnout většina států.

Ministerstvo zemědělství v rámci svých vnějších vztahů v zásadě rozlišuje dvě roviny. Především jako členská země Evropské unie musí hájit zájmy České republiky při tvorbě a realizaci Společné zemědělské politiky EU (SZP), která ve značné míře určuje a ovlivňuje celý sektor zemědělství a rozvoj venkova. Platí to zejména v současné době, kdy se formuluje reforma SZP včetně přípravy ekonomických nástrojů v nastávajícím programovacím období 2014 – 2020.

Druhou rovinu vnějších vztahů Ministerstvo zemědělství realizuje prostřednictvím zahra-

ničně obchodní spolupráce s vyspělými mimoevropskými státy a se zeměmi tzv. třetího světa. Velký význam v těchto vztazích sehrává resort, při zastupování České republiky v mezinárodních organizacích. Patří sem také koncipování politiky České republiky v rámci agrárního zahraničního obchodu.

K přípravě a realizaci obou základních směrů vnějších vztahů resortu je v rámci jeho organizačního uspořádání ustanovena **Sekce vnějších vztahů**, která se člení na Odbor pro vztahy s EU a Odbor zahraničně obchodní spolupráce.

Odbor pro vztahy s EU především řídí přípravu resortu na jednání všech evropských orgánů a zodpovídá za přípravu podkladů pro bilaterální jednání ministra a náměstků ve vazbě na členské státy EU. Sleduje vývoj v oblasti SZP a ve spolupráci s odbornými útvary koordinuje přípravu pozice České republiky. Zajišťuje také organizační a administrativní potřeby Resortní koordinační sku-

piny a Gremia pro reformu SZP. Do náplně uvedeného odboru patří též sledování vývoje a implementace předpisů EU a řada dalších agend.

Odbor zahraničně obchodní spolupráce aktivně vstupuje do vyjednávání EU se třetími zeměmi, kde prosazuje zájmy ČR v oblasti exportu zemědělských a potravinářských produktů. Podílí se na přípravě materiálů týkajících se zahraniční rozvojové spolupráce a je gestorem zemědělské části vyjednávání ve Světové obchodní organizaci (WTO). Odbor má v gesci kontakt s Organizací OSN pro výživu a zemědělství FAO, jejíž význam v současné době stoupá, vzhledem k celosvětovému problému s výživou rostoucího počtu hladovějících a ubyvajícími přírodními zdroji.

Součástí všech resortních přístupů je vedle základních priorit agrárního sektoru také **preferenze zájmů rozvoje venkovského prostoru a krajiny**.

Využití bývalých zemědělských objektů

– zajímavý příklad z Pelhřimovska

Řada obcí se potýká s problémy nevyužitých a chátrajících areálů bývalých zemědělských družstev. Mnoho objektů, v minulosti většinou necitlivě postavených ve venkovských lokalitách, zpravidla řadu let neslouží svému účelu, jsou zanedbané a hyzdí přírodu i krajinu.

Jiná situace je v Benátkách, malé vesničce s dvacítkou obyvatel, která je jednou z místních částí Pelhřimova. Letitá stavba zanedbaného statku se postupně upravuje, částečně i ke svému původnímu účelu. Celý areál statku i s okolními pozemky koupil Josef Pták, jednatel firmy Dřevotvar z Chýnova na Táborsku, který zde realizuje smělé zá-
měry.

Statek se postupně renovuje do podoby, která bude přirozeně začleněná do zdejší krajiny. Zmizely náletové křoviny kolem budov, upravují se venkovní prostory areálu a mění se střechy objektů.

„Usiluji o návrat zemědělské výroby do areálu a zároveň vybudování školicího střediska pro své zaměstnance,” vysvětluje Josef Pták a ukazuje na budovy areálu. V jedné části je někdejší kravín, který už zčásti pokrývá nová střecha a ve kterém budou opět krávy. Těch už se třicet pase na loukách v okolí Benátek a cílem je zvýšit stádo na 60 kusů. Naproti kravínu bude opět sklad sena a dalších komodit. Tato část se zemědělskou výrobou bude mít název Farma Benátky.

Z další budovy v areálu **vznikne školicí středisko pro 80 pracovníků Dřevotvaru**. K realizaci stavby firma požádala o podporu z Operačního programu Podnikání a inovace (OPPI). Dotační zdroje by měly podpořit i stavbu nové budovy centrální kotelny, která bude spalovat štěpku z vlastních lesů. To bude také jediná nová stavba, u stávajících objektů se mění střechy, ale obvodové zdi zůstávají. K úpravám čas-

ti areálu **firma zatím získala podporu z programu Školící střediska**, který spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Hlavní část přestavby by měla být hotova do léta příštího roku. Plánuje se přestavba objektu bývalé sušky na zámečnicko-opravářenskou dílnu. Ta by mohla vytvořit nová pracovní místa, přičemž jedno už nově vzniklo obnovením zemědělské výroby.

Místní lidé opravy vítají. *„Pan Pták nás se svými plány seznámil na schůzi výboru, a lidé s tím souhlasí, aspoň celý areál prokoukne a bude lépe vypadat,”* uvedl předseda benáteckého osadního výboru Pavel Smrčka.

Příklad z Pelhřimovska ukazuje, že k řešení problémů venkovské krajiny může přispět i osvědčený podnikatel a citlivé zapojení podpory z fondů Evropské unie.

(Zdroj - Pelhřimovský Deník)

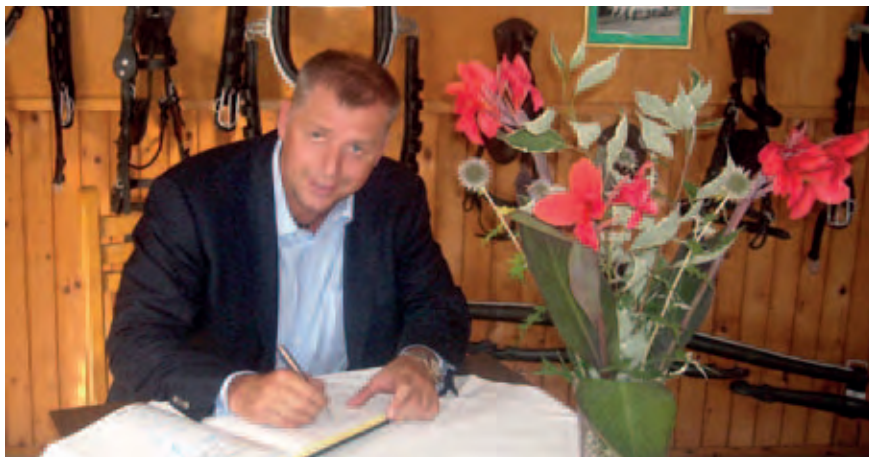
Budoucí podoba společné zemědělské politiky

Jedním z významných úkolů vrcholových manažerů ministerstva zemědělství je aktivní činnost na mezinárodní úrovni. Jedna z oblastí, kde v současnosti probíhají mnohá významná jednání, je příprava reformy Společné zemědělské politiky (SZP) Evropské unie.

Koncem srpna jednal český ministr zemědělství o reformě s Frankem Kupferem, ministrem životního prostředí a zemědělství Svobodného státu Sasko. V této oblasti obě země dlouhodobě usilují o zjednodušení a snížení administrativní zátěže, spojené s fungováním SZP v roce 2013. To se týká také programu rozvoje venkova. Na pořadu jednání byla v této souvislosti diskuse o nediskriminačním přístupu k zemím, jejichž struktura zemědělských podniků vykazuje kvůli historickým souvislostem vysokou míru koncentrace výroby – patří sem Sasko i Česká republika.

„Prioritou našich resortů je konkurenceschopné fungování podniků na jednotném trhu. Proto se stavíme proti zastropování přímých plateb velkých podniků, které navrhuje Evropská komise,“ řekl ministr Petr Bendl.

Na jednání byla rovněž zmíněna problematika povodní a možnosti prohloubení vzájem-

Ministr Petr Bendl navštívil na Slovensku také národní hřebčín

né spolupráce při předcházení škod, způsobených těmito živelními pohromami.

Aktuálními tématům týkajícím se dozoru nad kvalitou a bezpečností potravin v rámci evropského trhu a vyjednávání o budoucnosti Společné zemědělské politiky po roce 2013 bylo věnované jednání české a slovenské delegace v Nitře. Česká delegace vedená ministrem zemědělství Petrem Bendlem se na Slovensku účastnila zahájení Mezinárodní zemědělské a potravinářské výstavy Agrokomplex.

Ministr Bendl a ministr zemědělství a roz-

voje venkova Slovenské republiky Ľubomír Jahnátek hovořili zejména o výměně informací a zkušeností z fungování potravinového řetězce, o otázkách dozoru nad trhem s potravinami a projednali také problematiku kvality potravinářské produkce. *„Vzhledem k řadě společných zájmů a cílů budeme při bruselských jednáních spolupracovat a společně postupovat především v otázkách týkajících se dozoru nad trhem s potravinami v souvislosti s neblahými zkušenostmi s polskými aférami, které zasahují obě země,“* řekl Petr Bendl.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Spolupráce se zahraničními partnery

Významné místo v sektoru zemědělství zaujímá Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), který působí jako expertní centrum, spolupracuje napříč vědeckými institucemi včetně zahraničí a je stálou informační základnou pro široké spektrum odborníků.

Historie ústavu začíná již v Rakousko-Uhersku a po celých sto let tato instituce prokazuje své opodstatnění, byť v průběhu let se náplň jeho práce s vývojem společnosti měnila. **ÚZEI je významným partnerem Celostátní sítě pro venkov.**

Mezi současné hlavní aktivity ústavu patří každoroční zpracování „Zprávy o stavu zemědělství v ČR“. Průběžně jsou oceňovány dopady společné zemědělské politiky (SZP) EU na české zemědělství formou variantních kvantifikací a jsou zpracovávány **predikce vývoje vnějších podmínek a dopadů SZP na zemědělství**, spotřebitele a daňové poplatníky také z pohledu očekávaných reforem této politiky.

S více než padesátiletou tradicí provádí ústav šetření o výši nákladů u základních rostlinných i živočišných výrobků a analyzuje jejich

rentabilitu. Provádí výzkum efektivnosti potravinářského sektoru včetně sledování konkurenceschopnosti jednotlivých výrobních jednotek na jednotném trhu Evropské unie. Většina aktivit ústavu má makroekonomickou povahu a vyžaduje specifické profesní znalosti. **Permanentní sledování a vyhodnocování vývoje na evropském trhu** včetně analýzy dopadů na české zemědělství je nezbytné a v tomto ohledu byla a je role ÚZEI nezastupitelná.

Ústav po vstupu ČR do Evropské unie převzal z pověření Ministerstva zemědělství funkci Kontaktního pracoviště zajišťujícího metodické řízení a provoz „Zemědělské účetní datové sítě“ (FADN) v ČR. **Systém je prakticky jediným zdrojem informací Evropské komise o reálné ekonomické situaci zemědělských podniků** v členských zemích EU.

Agregovaná srovnatelná data jsou přístupná nejenom bruselské administrativě, ale jsou poskytována státní správě, profesním organizacím a podnikatelům v zemědělství.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací velmi úzce spolupracuje s četnými vědeckými a výzkumnými pracovišti doma i v zahraničí. Aktivně spolupracuje s více než desítkou odborných pracovišť v Německu, Rakousku, Nizozemsku, Litvě, Polsku, na Slovensku a ve Francii. ÚZEI je také členem řady mezinárodních organizací, sdružujících zemědělské ekonomické subjekty.

Na základě této spolupráce jsou **předkládány podklady pro rozhodovací sféru**. ÚZEI se snaží napomáhat vyváženému řešení aktuálních problémů zemědělské politiky.

PhDr. Jan Šlajs, LL.M., ředitel
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

Leader bez hranic 2012

Česko – polská pracovní a programová konference

21. – 23. listopadu 2012

Místo konání

Rejvíz – část města Zlaté Hory
(Olomoucký kraj, okres Jeseník)

Určeno pro

MAS (LGD), které již dnes realizují projekty
česko – polské spolupráce
MAS (LGD), které partnery na druhé straně
hranice teprve hledají

V rámci konference proběhne také setkání zástupců obou národních sítí MAS, Celostátních sítí pro venkov, krajských a wojewodských organizací těchto sítí, případně ministerstev obou zemí

Během akce bude vytvořen prostor pro bilaterální setkání českých a polských místních akčních skupin

Program

Středa 21. 11.

– od 16 hod. ubytování, neformální večere

Čtvrtek 22. 11.

- Informace o průběhu programu LEADER 2007 – 2013 v ČR a PL
- Hodnocení projektů česko – polské spolupráce – LEADER, Euroregiony
- Informace o přípravě na nové programovací období 2014 – 2020
- Náměty na další spolupráci: Projekt Odra, příprava ESOS, Geopark Jeseníky
- Společenský večer

Pátek 23. 11.

- dílny, dvojstranná jednání
- závěr

Informace: www.nsmas.cz

100 LET ÚZEI

Agricultura in notitia

Století zemědělského ekonomického výzkumu a knihovny

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

Srdečně Vás zveme
na Mezinárodní výstavu
ke stému výročí založení ÚZEI,
která se koná od 20. 9. do
31. 12. 2012 v Národním
zemědělském muzeu.

(Kostelní 44, 170 00 Praha 7)

od 20. 9. do 31. 12. 2012

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělec

Výstava se koná pod záštitou
ministra zemědělství Petra Bendla.

www.uzei.cz

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VENKOV - dvouměsíční informační periodikum
Programu rozvoje venkova
Číslo 7/2012
vychází 12. října 2012

Vydává: **Ministerstvo zemědělství**
Těšnov 65/17, 117 05 Praha 1
IČO 000 /204 78
Evid. číslo MK ČR E 20 /386